

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemnik ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 15 K
3/4 10 "
1/2 5 "

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje priloge: Ob novem letu „Kazipot po Goriškem in Gradiščanskem“ in dvakrat letno „Vozni red železnic, parnikov in poštah zvez“.

Narodno sprejema upravništvo v Gosposki ulici 7 v I. nadst. v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček. Na naročila brez doposlane naročilne se ne oziramo.

Oglasi in poslanice se računajo po Letit-vrstah če tiskano: 1-krat 6 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za veliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. L.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni.

Narodno in oglašje plačati loco Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Narodna, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošljejo le upravništvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 vin. ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in tobakarnah: J. Africh, Glodališka ul.; V. Baumgartner, Koren 2; Mat. Belinger, Tržaška cesta 1; Marija Bregant, Ponte Nuovo 9; Hen. Jellersitz, Nunska ul. 3. I. Hova ski na Goriškem; Peter Krebelj, Kapucinska ul. 1; Tereza Leban, tek. Jos. Verdi 11; Ana Pleško, Pokopal. ulica; Iv. Pressl, Stolni trg 2; Jos. Primožič, Mirenska cesta; Iv. Srdagna, Gosposka ul.; Jos. Schwarz, Šolska ul.; Južni kolodvor; Državni kolodvor. — V Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

V času laških protestov.

Par let že protestujejo Lahi proti premestitvi slovenskega učiteljskega iz Kopra v Gorico. Potok črnili so porabili po svojih listih radi te reči, polomili so skoro že vse kljube pri namestitvi in v ministerstvih, izbrusili so si jezike, vendar njihov nečeden namen se ni uresničil, ker se pač ne more in ne sme uresničiti. Zgodilo se je to, kar edino se je moralo zgoditi. Grof Schaffgotsch je sprejel v soboto v namestniški palači v Trstu deputacijo goriškega magistrata, ki je prišla ponovno zahtevati, da se ne sme premestiti slov. učiteljske iz Kopra v Gorico. Deputaciji, v kateri so bili Bombig, Venier in Rubbia, je povedal grof Schaffgotsch, da ima namestništvo že od srede v rokah dekret, glasom katerega je premestitev slovenskega učiteljskega iz Kopra v Gorico sklenjena reč. »Corriere« je naznanil to v soboto zvečer z debelimi črkami, članku pa je dal naslov »L'offesa sanguinosa« — krvava razžalitev.

V nedeljo dopoldne je bil protestni shod v mestni palači na Verdijevem Tekališču, in sicer v dveh delih: najprvo so »protestirali« nekateri župani iz Furlanije, seveda besedo sta imela Bombig in Venier. Bombig je prosil za božjo voljo furlanske župane, naj pridejo v Gorico na protestni shod. Prišlo pa jih je le nekaj iz manjših občin; večje, kakor Krmin, Tržič, Gradež, Gradišče, niso bila zastopane. Od 39 županstev v gradiščanskem političnem okraju je bilo zastopanih dobra polovica. So jih pač nagnali v Gorico, in marsikateri furlanski župan, ki sicer ni šel rad na shod, si je mislil: e, rajši grem kot poslušati večna očitanja iz Gorice, kako malo da se borimo za laštvo. Bombig je bil ves vesel nagnanih furlanskih županov pa jim je pravil, kaj je izvedel pri namestitvi v Trstu, da je namreč res, da se premesti slovensko učiteljske iz Kopra v Gorico. Povedal je tudi, da mu je rekel grof Schaffgotsch, naj mu sporoči, kaj se zgodi v nedeljo v Gorici. Bombig je dostavil, da ima vendar nekoliko upanja, da se ho dalo z energičnim protestom, katerega podpre namestništvo, prihraniti Gorici ta strašen udarec. Pripovedoval je, kako sta hodila s poslancem dr. Maranijem po ministerstvih; reklo se jima je, da za premestitev dobijo Lahi laško učiteljske v Gradišču ob Soči. Potem je prijel vlado, da dela škodo Lahom ter vskliknil, da take škode ne bodo trpeli.

Bombig je dal na to prečitati po mestnem tajniku dr. Vecchiju prevod članka iz »Soče« v soboto, v katerem je povedano, da je Gorica glavno mesto slovenskega dela dežele ter da delajo gonjo proti premestitvi le caporioni, dočim bi se meščanstvo ne razburjalo radi tega. Govoril je na to dr. Cesciutti, rekoč končno, da če v tej reči Lahi ne zinajo, pa bo vsaj vedel omikani svet, kako so se borili. Potem je govoril dr. Venier, ki je bil strašno hud na članek v »Soči« ter je kričal, da je Gorica laška zemlja, furlanska zemlja! (Torej katera? Ali laška ali furlanska? Ne jedna ne druga, marveč slovenska je ta zemlja!) Povedal je, da je rekel ministrijski predsednik Bienenroth županu Bombigu in dr. Maraniju, da se premesti učiteljske v Gorico ter da naj se lepo navadijo živeti s Slovenci. Sprejeta je bila

seveda po Venierju predlagana resolucija, v kateri se protestira proti premestitvi ter se zahteva takta rešitev tega vprašanja, ki ne bo krtila narodnih pravic furlanskega ljudstva. V resoluciji je rečeno, da to dejanje vlade bi bilo naperjeno proti celi Furlaniji. Gorica se imenuje v tej resoluciji »la capitale del Friuli« — Mislimo, da so debelo gledali furlanski župani, kar jih je bilo navzočih, ko jim je natvezal Venier, da je Gorica »la capitale del Friuli«, ko pa vendar trdijo in se tega trdno držijo, da je edino le Gradišče »la capitale del Friuli« ter da Furlanija obstoji le v gradiščanskem političnem okraju, izvzemši slovenske občine. Gorica ne stoji v Furlaniji, Gradiščansko je Furlanija, Gorica stoji na goriškem delu dežele; ta pa je slovenski. Furlani ostanejo tega mnenja pa čeprav so morali v Gorici nekateri nagnani župani glasovati za tako resolucijo, ki pametnemu Furlanu ne more prijeti. Pa kaj tudi briga Furlane vsa ta reč? — Saj se njim ne jemlje ničesar s tem, če se premesti slovensko učiteljske iz Kopra v Gorico ter se tako zadovolji Slovenci, ki to že zdavnaj želijo, in sicer povsem opravičeno z vsakega stališča. Nekaterim furlanskim županom usiljeno protestiranje je le smešno in nikdo se ne more na tako diktirano reč ozirati; najmanj pa vlada, ki mora biti pravična ter ima presojati vse reči s stališča, kakoršna jej narekujejo resni predarki.

Ko sta Bombig in Venier opravila z najetimi furlanskimi župani, so prišli na vrsto laški učitelji. Če bi bili ti ljudje kaj vredni ter bi imeli kaj pedagoškega čuta v sebi, bi rekli samo to: prav je, da se premesti slovensko učiteljske v Gorico, ker tiče le tje in so tam pogoji, da se more učiteljski kandidat pripraviti na svoj poklic vse drugače kakor pa v Kopru. Tako pa so ti ljudje le hlapi vladajoče laške šovinistične klike, zato pa hodijo v Gorico blamirati se. Glavni govornik je bil Pasqualis, ki je očital krivdo na premestitvi laškim klerikalcem. Vstal je tudi župan Bombig pa hotel malce polnujskati. Kričal je, da se hoče na umeten način zatrditi, da je Gorica slovenska zemlja. »Pa to ne bo nikoli.« Ma cio non sara mai — je rekel modri mož in znan »publikum« na galeriji je kričal: mai, mai, mai! Reveži! — Sprejeli so resolucijo, v kateri ne zahtevajo le, da se ne sme premestiti učiteljske iz Kopra v Gorico, ampak da se mora takoj ločiti tudi slovenski in laški oddelek ženskega učiteljskega v Gorici ter pogoniti slovensko žensko učiteljske iz Gorice. Marani je dobil nalog, sklepe takoj naznaniti vladi. Zborovalci so še nekaj kričali, potem se razšli.

Lep kos grde narodnostne gonje, ostudnega narodnega sovraštva — kar pa mora nehati v Gorici! Vlada tukaj pač lahko vidi, da nimajo Lahi prav nobene stvarnega razloga za svoje zahteve, marveč da je vse preveč le pretiranosti in narodnega sovraštva. Brez resnih argumentov so ostali — samo zato, ker par nemirnim življenjem in par irredentovcem ni všeč, naj bi ne prišlo slov. učiteljske v Gorico! Ta bi bila lepa! Za premestitev govore vsi razlogi, na katerih sloni vladni dekret — niti jednega niso pobili Lahi. — Vlada naj zapre laškim kričanjem usta ter poskrbi strogo za mir in red, pa bo hitro vse mirno v Gorici in premestitev se izvrši brez hrupa! — Sovraštvo, katero kažejo Lahi te dni Slovincem, pa si morajo zopet dobro zapomniti naši deželani.

Velika slavnost v Cerknem.

(Ker je bil naš g. poročevalec nepričakovano zadržan več dni, nismo mogli takoj podati poročila o lepi slavnosti, kakor je navada. Podajemo je tu obširno, kakor pač zasluži pomembna in lepo vspela slavnost.)

V celnem svojem obsegu je velika slavnost izvrstno vspela. Vreme je bilo tako, kakor da bi ga bili izbirali sami, dragih in odličnih gostov od vseh strani, kakor bližnjih in oddaljenih okoličanov se je zbralo ta dan v Cerknem toliko, kakor še nikdar poprej. Na slavnostnem prostoru je bilo posebno po telovadbi živalno vrvenje, ki ga je povzročala približno dvatisočglava, zavedna in naprednomisleča množica. Med celo slavnostjo se ni prigodila najmanjša nerednost ali neprilika, kar je potreba šteti tako v čast prirediteljem, kakor izobraženemu občinstvu.

V predvečer slavnosti je bil mirozov cerkljanske godbe z bakljado. Veličastno je došla po Cerknem sokolska koračnica in naznanjala, da je tu sokolska misel mogočno pronikla. — Po mirozovu se je pričel ustanovni občni zbor samostojnega telovadnega društva »Sokol« v Cerknem, katerega je v imenu pripravljalnega odbora otvoril br. V. Tušar. — Pozdravil je navzočega br. Julija Novaka kot zastopnika »Slov. sokolske zveze« v Ljubljani in »Sokola« v Idriji, kateremu se je iskreno zahvalil za vse usluge in dobrote, ki jih je skazoval svojemu sinu, dosedanjemu odseku, dalje navzoče sestre in brate Sokole iz Idrije, posebno br. Fr. Krčnika, kateremu se je v imenu odseka prisrčno zahvalil za njegovo pravo sokolsko požrtvovalnost in trud, ki ga je imel z odsekom. Dalje je pozdravil vse navzoče sestre in brate člane, posebno starejše, ki so se prvič prikazali v krojih, pokazali svojo navdušenost in neustrašenost, ter dokazali, da dobro poznajo pravega Sokola, ki nosi kroj do groba. V imenu Idrijskega Sokola in »Slov. sokolske zveze« je pozdravil občni zbor br. Julij Novak, ter izrazil posebno veselje, da je prišlo do ustanovitve samostojnega »Sokola« v Cerknem. Tajnik dosedanjega odseka, br. Janko Gerželj, je na to podal obširno poročilo o odsekovem delovanju. Blagajnik br. Ciril Brelih je poročal o stanju blagajne. Pregledovalec računov, br. J. Štravs, je izjavil da je našel blagajno v redu ter predlagal, da se da blagajniku absolutorij, kar občni zbor soglasno sprejme. Preide se k volitvam novega odbora. Na predlog br. J. Gerželja se v odbor soglasno izvolijo sledeči bratje: Tomo Štrukelj, starosta; Viljem Peternej, podstarosta; Janko R. Gerželj, načelnik; odborniki: Ciril Brelih, Josip Plemelj, Václav Tušar, Janko Carli, Jernej Štravs in Franc Obid ml.; namestniki: Peter Bevk, Franc Mažgon ter Franc Tušar; pregledovalci računov: Franc Makuc in Anton Jereb. Odbor se je potem med seboj konstituiral sledeče: V. Tušar, blagajnik; Jer. Štravs, tajnik; Franc Obid, računovodja; Janko Carli, orodjar in Ciril Brelih zapisovatelj. Na predlog br. V. Tušar-ja so bili izvoljeni kot zastopniki za občni zbor »Slov. sokolske zveze« sledeči bratje: Tomo Štrukelj, Jernej Štravs in Janko Gerželj, namestnikom pa Peter Brelih. — V imenu vseh br. se na to br. Peter Brelih v zbranih besedah še posebej zahvali navzočim bratom Idričanom, posebno br. Fr. Krčniku, ki

se ni bal poti in truda, ter podpiral dosežani odsek, kolikor je bilo sploh v njegovi moči. Br. Ciril Peternej pozdravi novoustanovljenega »Sokola« v imenu »Nar. čitalnice«, ter mu želi pri njegovem nadaljnjem razvoju najboljši uspeh. Br. Julij Novak govori obširno in v vznešenih besedah o sokolski ideji, njenem razvoju, ter o sedanjem položaju in stanju Sokolstva po slovanskem svetu. — V imenu novoizvoljenega odbora se slednjič br. V. Tušar zahvali na izvolitvi. V skromnih razmerah se je rodil telovadni odsek. To dete je v kratkem času postalo krepak mladenič. Naloga vseh bratov odbornikov in članov naj bo, da se iz tega mladeniča, ki je danes postal polnoleten, razvije resen in močan mož, katerega ne bo prenegala nobena sila. — Ustanovnega občnega zbora, ki se je vršil v najlepšem redu, se je vdeležilo mnogo občinstva, posebno dobro so bila zastopana naša narodna dekleta, tako da je bila dvorana br. V. Peternejla prenapolnjena.

V nedeljo zjutraj je budnica cerkljanske godbe naznanjala, da je napočil veliki dan, narodni praznik prve vrste. Nebo, ki je bilo prejšnje dneve zastrto in jemalo up prirediteljem slavnosti, se je razjasnilo, zasijalo je prijazno solnce in pričakovati je bilo najlepšega vremena za slavnostni dan.

Ob 10. uri predpoldne se zberejo Sokoli in člani »Nar. čitalnice« z zastavo, da grejo sprejeti mile goste. Z idrijsko godbo na čelu odkorakajo skozi vas do slavoloka pri cerkvi sv. Jerneja. Lep je bil prizor, ko so pri slavoloku pričakovali drage goste, na jedni strani Sokoli, na drugi člani »Čitalnice«, pred njimi vrla cerkljanska dekleta v lepih narodnih nošah, razvrščena po velikosti. Došla bratrska in razna sokolska-prosvetna društva kakor vse druge vdeležence od kranjske in goriške strani pozdravi br. Ciril Peternej, ter se jim zahvali, da so posetili lepo vas Cerkno o priliki njegovega slavlja. Starosta »Goriškega Sokola« brat dr. Levpušček pozdravi svoje rojake v imenu goriških društev. V imenu došlih tolminskih društev se zahvali gosp. Andr. Vrtovec za prijazen sprejem. Narodna društva s tremi zastavami in sokolska četa pomnožena z idrijskimi in goriškimi brati se podajo na to v vas.

Po sprejemu gostov se je pričela slavnostna seja »Nar. čitalnice«. Vdeležili so se slavnostne seje br. dr. Dinko Puc kot predsednik »Zveze narodnih društev« v Gorici in zastopnik »Gor. Sokola«, gosp. Andr. Vrtovec kot zastopnik »Nar. čitalnice« v Tolminu, dalje gosp. zastopnik »Rok. bralnega društva« v Tolminu, gosposdije zastopniki »Slov. čitalnice« v Vrtojbi, brat Julij Novak kot zastopnik »Sokolske zveze« in »Idrijskega Sokola«, starosta »Cerklj. Sokola«, brat Tomo Štrukelj, gosp. Kočevlj v imenu akad. fer. društva »Adrije«, več sester in bratov Sokolov, ter mnogo članov »Čitalnice«, med njimi gosposdije: Avgust Brelih, Franc Obid st. in Blaž Hadolin, ki so stali ob zibelki društva in dočakali redko slavnost, štiridesetletnico. V imenu odbora »Nar. čitalnice« pozdravi br. V. Tušar vse navzoče zastopnike narodnih društev, vse goste in člane. Štiridesetletnica »Čitalnice« bi se ne mogla lepše obhajati, kakor se praznuje s tem, da se cela prireditev vrši v znamenju Sokolstva. Iz starega narodnega društva, ki se je ustanovilo v idealnih časih vižmarskega in tolminskega ta-

bora, se je razvilo novo društvo, krepak in čil »Sokol,« kakor to zahteva duh časa.

Odbornik »Čitalnice,« br. Ciril Peter- nelj na to obširno in v zbranih besedah poroča o ustanovitvi, zgodovini in razvo- ju društva. Kako se je društvo uspešno razvilo, priča ravno »Cerkljanski Sokol,« ki je vsklil iz društvenega življenja »Či- talnice,« v kateri so naši predniki z de- lom za narod pripravljali pot novemu dru- štvu. Poročilo samo o zgodovini društva priobčimo pozneje.

Brat dr. Dinko Puc v imenu »Zveze nar. društev« čestita »Narodni čitalnici« na redkej obletnici in želi, da bi društvo še na dalje vsestransko vspevalo ter tr- dno stalo na braniku zoper številne sov- raznike.

Na to pozdravi gosp. Andr. Vrtovec »Čitalnico« ob njeni 40-letnici, in se spo- minja pri tem goriškega »narodnega očeta dr. Karola Lavriča in njegovega znanega gesla: Vse za narod, svobodo in napre- dek! Naj bi se društvo, ki se je vdeležilo tudi tolminskega tabora, na katerem je na- stopil ta veliki mož, vedno ravnalo po tem geslu. — Konečno čestita na jubileju »Či- talnice« br. Jul. Novak v imenu »Slov. so- kolske zveze« v Ljubljani in »Idrijskega Sokola.«

Predsednik »Nar. čitalnice,« gosp. Peter Jurman, se zahvali vsem navzočim za vdeležbo, ter prosi, da bi društvo še dalje podpirali v njegovem boju, ter za- ključil slavnostno sejo.

Med slavnostno sejo so nekateri brat- je Sokoli pri gorenjem slavaloku »v stra- ni« z godbo sprejeli »Žirovskega Sokola,« ki je došel od kranjske strani pod načel- stvom br. Kržišnika.

Popoldne je prihajal glavni kontin- gent Idričjanov, teh zvestih sosedov, s katerimi so zvezani Cerkljani že po nara- vi, po zemljepisni legi. Došli so še ostali idrijski Sokoli z zastavo, »Rokodelsko bralno društvo,« »Prost. gasilno društvo« v uniformah in mnogoštevilno občinstvo iz vseh krogov. Žal, da tega glavnega de- la milih gostov — Idričjanov vsled sku- snje za proste vaje, ter priprav za skupni pozdrav in sprevod ni bilo mogoče še po- sebej sprejeti in pozdraviti.

Popoldne ob pol tretji uri so se zbrala vsa došla društva pri slavaloku v Strani, kjer so se razvrstila v impozant- ni sprevod, kateremu na čelu sta stala dva zbora »Sokolov« v kroju. Tukaj je po- zdravil vse došle goste tehnik Brelih v imenu »Čitalnic,« in »Sokola.« Omenil je, da so pred štiridesetimi leti ravno na tem koncu Cerkna pozdravljali vaščani svoje mladeniče sinove, ki so se vračali z viž- marskega tabora polni samozvesti in no- vih idej. Tudi danes se vrši na tem mestu pozdrav, ki se od iskrenosti ne razlikuje od onega pred štiridesetimi leti, ko so stariši in sestre sprejemale svoje sinove in brate, ki se pa razlikuje od onega v tem, da se vidijo takrat zasejane ideje tu danes že deloma uresničene. Pozdravlja imenovana vsa navzoča društva in po- sebno še sosednje Idričane, od koder se je pred dvemi in pol leti storil prvi korak za ustanovitev »Sokola« v Cerknem in kateri so prihiteli v ogromnem številu ka- kih štiristo oseb na današnjo slavnost. Po- zdravlja iskreno tudi mnogoštevilno do- mače prebivalstvo, ki je od b'izu in daleč prihitelo na današnji napredni praznik v Cerkno. Naj vidi isto, kako se širi napred- na misel po Cerkljanskem, naj pove o tem, kar danes vidijo tudi oni, ki so o- stali doma, ter naj naznanijo od kože do kože naših cerkljanskih gor, da dozdev- na cerkljanska klerikalna trdnjava potre- buje le še enega dobro pripravljenega na- skoka in razbita bo in prosti bodo tudi oni sužnji, ki sedaj ječijo pod kruto komando gotovih voditeljev, katerih geslo je vse prej, kakor dobrobit ljudstva in naroda. Vsem zbranim gostom in bratom »Soko- lom« kliče še enkrat v pozdrav: »Še nas prešinja vstrajnost in odločnost, Sokoli »Na zdar!« — naša je bodočnost!«

Mogočni »Na zdar!« klici so zaorili po teh besedah, da so odmevale krog in krog cerkljanske gore, godba je zasvirala »Naprej zastava slave« in impozantni sprevod v katerem so se nesle zastave id- rijskega »Sokola,« tolminske »Čitalnice,« Rokod. bralnega društva v Tolminu in »Narodna čitalnica« v Cerknem se je po- mikal skozi ulice, prenapolnjene ljudstva ob straneh in okrašene z nebroj trobojni-

cami. Opremljen s cveticami in šopki, ki so deževali raz oken na sprevod je isti došel na slavnostni prostor, kjer se je pri- čel vspevod z javno telovadbo »Sokolov« ki so, sedemdeset po številu, izvajali celjske proste vaje. Nato je nastopil ženski oddelci »Idrije, Spodnje Idrije in Žirov; vaje z obroči so bile proizvajane jako ele- gantno od okoli 60 sester Sokolic. Nara- ščaj — okoli petdeset — je izvajal zelo precizno vaje s palicami. Za temi je sle- dila telovadba na orodju in drogu in treh bradljah. Vrste so postavile »Sokol« v Gorici, Idriji, Spodnji Idriji in Cerknem. Javno telovadbo, o kateri sledi v kratkem natančnejše poročilo iz strokovnjaške ro- ke, je zaključil cerkljanski »Sokol« s tre- mi slikovitimi skupinami na bradlji. Vso telovadbo je vodil načelnik idrijski in za- stopnik »Slov. sokolske zveze« brat I. No- vak z njemu lastno in priznano spretno- stjo in odločnostjo.

Ljudsko veselico, ki se je razvila na to, bi bilo težko opisati, ker se je razvilo na plesišču in ob pavilijonih v katerih so »tregle naše vrle dame in dekleta v na- rodnih nošah, kakor na celem obsežnem prostoru tako življenje in vrvenje in toli- ko družb, da je bila vsaka že sama zase mala veselica in je bil celi slavnostni pro- stor pravi konglomerat teh malih veselic, ki jih je vezalo med sabo veselo razpolo- ženje, odkritosrčnost, svobodno gibanje in omikanost. Zdelo se ti je, da živiš en ve- čer v kraljestvu: Svobode, bratstva in enakosti. Edino, kar je med to veselico kratilo naše veselje so bili odhodi došlih društev in dragih gostov od katerih smo se le težko poslovljali, kličejo ob enem na veselo svidenje od prvi priliki.

Neizbrisna ostane ta slavnost, kakor- šne Cerkno še ni videlo, vsem, ki so se je vdeležili, posebno pa še domačinom, ki so odnesli domov nepozabne spomine našega naprednega praznika in vstrajnega delo- vanja. Naprej v tej smeri in čakajo nas potem lepši prazniki...

Rogaški vrelec „Styria“

zdravilna voda proti

želodčnim oteklina in krču, Zdravniško
Brigt orem vnetju obisti, priporočano!
čatarju in grlu in vratu;
proti želodčnemu in črevesnemu katarju,
izvrstni boleznim v mehuru, zapečenosti,
uspehi! boleznim na jetrih.

Zaloga pri Ant. Jeretiču in fl.
Seppenhofnerju v Gorici.

Starostrujarji v klerikalni stranki na svojo roko!

Gregorčič, skregan z novostrujarji, išče
kandidate. — Novostrujarje izključuje.
— Starostrujarji obupani. — Gregorčič
se boji popolnega poraza. — Popolna
desorganizacija v klerikalni stranki.

Dr. Gregorčič je razposlal svojim »za-
upnikom« tako-le okrožnico:

V Gorici, 7. septembra 1909.

P. n. gospod!

Pogajanja med ljudsko in kmečko stranko radi
skupnega nastopa pri bodočih deželnozbornih volitvah,
pri katerih naj bi se narodno-napredna ali liberalna
stranka potisnila v kot. — so se razbila. Treba torej
da prične slovenska ljudska stranka na svojo roko
in zaupajoč le na svojo, t. j. svojih somišljenikov in
pristašev moč, boj proti goriškemu naprednjstvu, ker
jo je kmečka stranka v tem pustila na cedilu.

Dolgotrajna negotovost v lastnem taboru in
pogajanja s kmečko stranko so zakrivila, da vodstvo
slov. ljud. stranke ne more izpolniti pri postavljanju
kandidatov vseh onih formalnosti, katero predpisuje
strankina organizacija, ter da se mora obrniti pisme-
nim potom do raznih strankinih organov in zaupni-
kov.

Četudi ni mogoče, v kratkih dneh, ki so nam
še na razpolago pred volitvami v splošnem volivnem
razredu, sklicati izvrševalni odbor in shod zaupnikov,
je strankino vodstvo ležeče na tem, da se da ka-
likor možno najširšim strankinim slojem prilika, da
se izrečejo o kandidatih, kateri naj se postavijo v
poedinih volivnih okrajih. Zato prosimo, naj se priču-
joča okrožnica širi, kolikor mogoče, in naj nam stran-
kini zaupniki, katerim smo jo poslali, v teku tedna
blagovolje poročati, kakšno je njih mnenje in mnenje
občne ali duhovne, katero zastopajo, glede kandida-
tov, ki naj bi prišli v poštev. Ako se imena nekate-
rih odličnih rodoljubov, ki so sposobni za mesto ljud-
skega zastopnika, ne nabajajo med temi, ki sledijo,
obznanju to vodstvo samo; ali volstvo se je moralo
vkloniti njihovim volji.

Za splošni volivni razred so namen-
jeni: v hribih Anton Manfreda, župan v Idrijskem,
v goriški okolici Josip Fon, sodni svetnik in državni
poslanec, na Krasu Josip Fabiani, veleposestnik v
Kobdilu, ali Anton Abram, posestnik v Tupelču.

V kmečkih občinah na Tolminskem: dr.
Anton Gregorčič, profesor v Gorici, in Anton
Kosmač, župan v Cerknem. Ako bi zadnji ne
hotel sprejeti kandidature, pa Ivan Torkar,
podžupan v Podbrdu. — V goriški okolici: Ivan
Berbuč, profesor v p., Mila Zegna, veleposestnik v
Kanalju, in Anton Klančič, župan v Podgori, ali

Alojzij Cotič, veleposestnik v Cerovem. — Na
Krasu: Anton Abram, ali Josip Fabiani (kakor
zgorej) ter Josip Vran, župan v Tomaju, ako da
primerno izjavo.

P. n. gospodje zaupniki so ujedno naproseni,
ali naj sami presodijo te kandidature, ali naj se
posvetujejo o njih z voljavini možni svoje občine
ali duhovnje, ali naj skličejo majhne zaupne ali
javne volivne shode v ta namen po potrebah in raz-
merah svojih občin, ter naj nam o namenjenih kan-
didaturah poročajo v teku tega tedna, da bo vodstvo
mogoče, na pričajo došlih poročil in svojega prepi-
sanja določiti kandidate ter objaviti jih somišljenikom,
da se z vsem ognjem podajo za nje v boj.

Volivne listke z vnesenimi imeni kandidatov
dobijo gg. zaupniki za časa, da jih razdeli med pri-
staše ljudske stranke.

Dolijci, zaupniki!

Boj se bje med krščanskim svetovnim nazira-
njem ter med liberalizmom in svobodništvom.
Kdor stoji za vero svojih očetov ter za krščansko
naziranje v zasebnem in javnem življenju, naj se
nam pridruži, da izpoveda svoje prepričanje.

»Kmetje« v fraku in »kmečki« stranki so se
zbali liberalnega strašila ter so mu vklonili svoja šibka
kolena. — Ti, ponosni kmet in delavec, ki v potu
svojega obraza služiš svoj picli vsakdanji kruh, po-
kaži, da si boljši idealist, bolj vnet za duševno bla-
gino, nego si ti ljudje, ki pol »kmečko« krinko iščejo
sebe in svoje žepce.

Goriški Slovenci in njih zaupniki, pokažite svetu,
da ste vredni potomci svojih prednikov, vredni vrst-
niki svojih somišljenikov po širni slovenski domovini!

Za

Vodstvo S. L. S.
dr. A. Gregorčič.

Ha ha! Polna je farbarij in zvitar-
stva. Iz vsega tega pa gleda kot pošast
na dan velika skrb Gregorčičeva: Kaj
bo?

Okrožnica počenja z lažjo, da je
šlo med kmečko in klerikalno stranko
gledé skupnega nastopa pri volitvah za
to, da bi se narodno-napredna stranka po-
tisnila v kot. Tako je mislil dr. Gregorčič,
ali od kmečke stranke je bilo na-
perjeno vse le proti novostrujarjem.
Sporazum se je inel doseči med kme-
čko, klerikalno-starostrujarsko in napred-
no stranko. Hotelo se je potisniti v kot
novostrujarje iz klerikalne stranke. To
želi zlasti dr. Gregorčič, to kaže jasno in
odkrito tudi ta njegova okrožnica. Malo
vredna taka okrožnica, ki začena z de-
belo lažjo! — Pogajanja so se razbila,
pravi okrožnica, zato mora »slov. ljud-
ska stranka«, to je starostrujarski del v
klerikalni stranki z dr. Gregorčičem na
čelu, na svojo roko v boj »proti goriške-
mu naprednjstvu«. Režeži starostrujarji
se bodo borili za to, da bi zmagali. Če
bodo pa rjuli pri tem »proti naprednja-
štvu«, si polomijo vse svoje starostrujar-
ske zobe. Torej le v boj »proti naprednja-
štvu!«

Sedaj pride pa skok iz »lastnega ta-
bora«. Gregorčič bridko toži o »dolgo-
trajni negotovosti« v klerikalnem taboru.
To se pravi: Gregorčič se je lasal dolgo
časa z novostrujarji. On sovraži nje, oni
njega. On jih hoče popolnoma izključiti od
deželnozbornih volitev, oni pa njega ne
bi več kandidirali, ker ga smatrajo za
nesrečo stranki z neumno staro politiko
in z zvezo s Pajerjem. Razkol v klerikalni
stranki divja naprej in, kakor se vidi, Gre-
gorčič hoče, da obvelja njegova.

Ker se kregajo in prepirajo kakor
konjski hlapci pa zmerjajo kakor poulič-
njakinje med seboj, zato pa ni videti no-
benega volilnega boja od klerikalne stra-
ni. Novostrujarski petelini tičijo doma;
zvečer pa v kakšnem laškem hotelu med
seboj zabavljajo na Gregorčiča in Berbu-
ča, da se kar kadi okoli njih. Novostrujar-
ski bojevit fantje nočejo imeti shodov,
Gregorčič je star komodnej, zato tak mir!
Duhovniki hodijo v Gorico s strahom in
skrbjo popraševati, kaj bo? Nezačuden je
se vračajo, ker vidijo popolno desorgani-
zacijo klerikalne stranke. Zato tudi mi-
majo tistega veselja do agitiranja, kakor
navadno.

Ne pomaga nič! Tudi če bi jih nad-
škoof nagnal skupaj, ne opravijo nič več.
Pa skoro ni več mogoč skupen
nastop klerikalcev, kajti Gre-
gorčič se ne uda tudinadškoofu
ne. Novostrujarji pa se ne uklonijo
Gregorčiču zavessvetne!
Ako bodo začeli trditi, da so složni, bo to
le grda laž, s katero bodo hoteli preslepi-
ti volice! Pa jim ne sme nihče več ver-
jeti. Kako so sprti, priča vedno gorenja o-
krožnica.

Gregorčič misli, da napravi njegova
okrožnica čudeže ter mu prinese take kan-
didate, ki morajo biti izvoljeni. Zato men-
da, ker on hoče tako! Da se ne vara!

Poglejmo Gregorčičeve kandidate.
Iskal je in iskal pa pravi, da vodstvo (to
je Gregorčič) obznanjuje, če ni imen neka-

terih odličnih rodoljubov med njimi. Niso
hotel in Gregorčič se je moral ukloniti.
Že verjamemo, da niso hoteli v Gregor-
čičev razdrapan čoln, ki ne jadra v var-
ni pristan, marveč, med razburkane va-
love poginu v naračje.

Župan iderski Manfreda se najbrže
lepo zahvali za ponujano kandidature, Fa-
biani je že star kandidat, ki vselej propa-
de. Kosmač se nekaj kuja pa govori celo
o samostojnem nastopu, zato bi utegnil
stopiti na njegovo mesto Torkar. Tor-
karja imajo klerikalci že dolgo časa za
norca gledé kandidatur. Tako bo najbrže
tudi letos. Klančič se tudi obotavlja in Co-
tič se najbrže tudi zelo zahvali za kandi-
dature dvomljive vrednosti.

Splošna kurija je res imenitna: Man-
freda, Fon in pa Fabiani s Krasa! Ali
Gregorčič ne upa prav nič na
z mogo v splošni skupini, zato je
že vložil Fabianija tudi v kmečke občine
na Krasu. Kot namestnika za Fabianija ima
Gregorčič Antona Abrama iz Tupelča. Go-
tovo brez Abramove vednosti! Kolikor
mi poznamo Abrama, se zahvali prav le-
po cifrasto dr. Gregorčiču za kandida-
turo! Pa še celo tomajskega župana Vra-
na je utaknil v svojo listo. Samo primerno
izjavo mora dati. To bo gledal agrarec
Vran!

Berbuč bo toraj kandidiral v goriški
okolici, Gregorčič pa v gorah!

Precej grde hinavščine tiči na koncu
v klicu »Volilci« pa saj poznamo Gregor-
čiča od te strani! Govori tudi o kmetih
v fraku, ali na ta irak se je obešal še ma-
lo pred 7. sept. O šibkih kolenih tudi go-
vori; toda čajte pazljivo okrožnico, pa
boste videli, kako se njemu tresejo. —

Volilci! Somišljeniki! Čitajte pazljivo
to Gregorčičevo okrožnico, da boste vi-
deli, kako mož lovi kandidate, ker je v
stiskah za nje. Gregorčič je sprt z novo-
strujarji ter hodi svoja pota. Vse vesti, da
vlada v klerikalni stranki edinost, so laž-
njive. Ta stranka je razklana in še nad-
škoof je ne more več spečatiti skupaj. Na
videz se delajo edine, zadej pa se koljejo
in grizejo. Kako je sprt Gregorčič z no-
vostrujarji, pa kaže jasno okrožnica.

Novostrujarji hočejo imeti tudi nekaj
kandidatov. Gregorčič jih noče.

Naši volilci! Toliko več agitaci-
je. Vsi do zadnjega na volišče,
da bo zmaga lepša.

Učite pa tudi klerikalne pristaše, naj
zapuste stranko, ki je v razkolu, pa naj
se pridružijo naši ljudski stranki, ki gre
pogumno v boj s svojimi kandidati!

DOPISI.

Iz cerkljanskega okraja.

»Narodno-politično društvo« v Cer-
knem vabi na javen volilni shod,
ki se bo vršil v nedeljo, dne 19. sept. 1909,
ob 1. uri popoldne v Cerknem. — Go-
vorilo se bo o predstojajočih deželnozbor-
skih volitvah in o slabem gospodarskem
stanju v deželi. — Na ta volilni shod pri-
de poseben govornik iz Gorice. — Odbor.

V Otaležu bo veselica tamkajšnjega
bralnega društva 19. t. m.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Za družbo sv. C. in M. so nabrali v
Kobaridu v gostilni g. Ganselna goriški
balincarji kron 2'60.

200×1000! Za Ciril-Metodov obram-
beni shod so se zopet priglasili med dru-
gimi naslednji: Seidl Ferd., prof. v Go-
rici, Obitelj S. v B., Jerkič Anton,
fotograf v Trstu in Gorici. — Živeli bran-
bovi Ciril in Metoda! Doslej jih je 389.
Naprej!

Domače vesti.

Dijaška kuhinja. — Naznanilo.
Pridni a ubogi gimnazijci in realci dobijo
tudi v nastopnem šolskem letu brez-
plačno, oziroma proti mali »odškodnini
hrano v »Dijaški kuhinji«. Oglasijo naj se
z zadnjim spričevalom 15.—18. t. m. od
11.—12. pred. ulica sv. Ivana št. 7.

Statistični podatki za pre-
teklo šolsko leto 1908/9. V prvem pol-
letju je bilo sprejetih v D. k. 60 učencev
34 gimnazijcev, 10 realcev, 7 pripravn-
kov in 9 iz c. kr. vadnice oziroma »Š. D.«
V teku polletja so 4 učenci izstopili iz šole.

5 pa jih je svojevoljno izostalo iz »D. k.« so bili koncem semestra izključeni radi nedostojnega vedenja, oziroma slabega napredka. Ostalo jih je torej 48. Ker pa sta bila 2 učenca na novo sprejeta, je štela D. k. v II. polletju 50 gojencev. Po prvi konferenci v II. sem. so morali 3 učenca radi slabega napredka izstopiti iz D. k. in ostalo jih je do konca II. poll. 47. Med temi so 4 odličniki, 39 jih je dobilo I. red, 1 radi boleznih ni bil razredovan in 3 so propadli. Nadzorstvo D. k.

Smrtna kosa. — V Pevmi pri Gorici je umrl trgovec in posestnik g. Angelj Miklūs, vzgleden mož, zvest pristav nar. nap. stranke. Blag mu bodi spomin! Preostali naše sožalje!

Laška gonja proti slov. učiteljsku. — Na Dunaju je protestiral proti premestitvi poslanec Marani, pa tudi Faidutti in oglasi se je iz Gradišča tudi Bugatto, ki goni slov. učiteljske v Solkan, češ, da s tako rešitvijo bi bili vsi zadovoljni! Kdo mu je to povedal? Učiteljske priče edino je v Gorico, vsaka naša občina bi se branila, sprejeti učiteljske, ker stoje vse na stališču, da učiteljske mora v Gorico. Dr. Marani je brzojavil z Dunaja, da bo težko kaj storiti proti premestitvi, ki je akt politične kompenzacije Slovence! — Ne verjamejo, da so mu rekli to. Učiteljske tiče v Gorico in nikamor drugam. To je tako naravno, da se ne da proti temu reči prav nič. — Protestiral je proti premestitvi tudi istrski dež. odbor! Kaj pa ima ta opraviti s premestitvijo? — Soc. demokratični tržaški poslanec Senigaglia se je tudi pridružil protestu s posebno brzojavko! Lepo, jako lepo! — Ali je še kje kateri, da bo protestiral? — Mestni svet goriški ima danes zvečer sejo. Seveda bo protestiral proti premestitvi. Potem pride še »veliki shod.« To bo menda zadnji akt tragikomedije v treh aktih!

Sinoči so imeli zborovanje Lahi, na katerem so določili, da bo v »Gimnastiki« v petek ob 8.30 zvečer protestni shod. Govorili bodo liberalci, mazziniani in klerikalci. Socialisti se ne udeležijo. Za klerikalce bo govoril Bugatto. Tudi laški visokošolci so sinoči zborovali. V imenu njih bo govoril v petek I. Paternolli, sin knjigarja Paternollija na Travniku. Tako bodo protestirali vsi, ostanejo le še »škovastradiš«, ki mislijo prirediti tudi protestni shod!

Kaj pravijo pri namestništvu? — Poslanec dr. Rybár je bil pri sedanjem nam. voditelju grofu Schaifgotschu. Ta je rekel, da je ministerstvo odločilo premestitev: radi nadaljnjih inštrukcij se je obrnil na ministerstvo z daljšim poročilom, pričakuje brzojavne rešitve. — Rešitev mora biti pač pravi odgovor na barbarško gonjo!

Vpisovanje učencev v šolo Pevskega in glasbenega društva v Gorici (podružnica Glasbene Matice v Ljubljani) prične se dne 15. t. m. in traja do 20. t. m. Vpisuje se v šolskih prostorih v ulici sv. Ivana št. 7 od 10. do 12. ure predpolne in od 2. do 3. ure popoldne. Vsa natančnejša pojasnila se izvedo istotam. Odbor.

Oni dijaki, ki se hočejo upisati v prvi tečaj učiteljske v Gorici, naj prijavijo to naravnost deželnemu šolskemu svetu v Trst.

Volilni odbori. — Osnovani so se na raznih krajih volilni odbori, ki že prav pridno delujejo. Kjer jih še treba, naj se ustanove nujno, potem pa hitro na delo! Agitirajte, spodbujajte! Vsi naši volilci morajo na volišče!

Hvala g. županu Bombigu, da je dal prečitati naš članek na protestnem zborovanju v nedeljo. Vprašamo ga le, če ni izpustil iz članka stavka, da je živel leta 1876. v Gorici pameten župan, ki je z mestnim svetom ponujal vladi na razpolago »Edingov dvorec«, v katerem naj bi bilo slovensko, hrvatsko in laško učiteljske!

Vabla za III. shod narodno-radikalnega dijaštva so razposlane. Če smo koga pomotoma prezrli, naj se nemudoma oglasi, da se mu vabilo in vsopred vpošlje. Naprednjaki priglasajte se. Shod bo pokazal, kje je več duševnih sil. Dokazal bo pa shod tudi, da je bila trditev klerikalnih listov, da je klerikalna dijaška organizacija najmočnejša na Slovenskem le pobožna želja. Vse priglasitve na: Pripravljalni

odbor za III. shod nar. rad. dijaštva Ljubljana, Mestni dom »Prosveta«.

Konec sveta — za klerikalce. — »Gorica« je pripovedovala pred časom, da se napoveduje konec sveta za dan 15. septembra 1909. Nam se zdi, da se ta napoved ne uresniči. — Najbrže pa so se klerikalci zmotili za 11 dni. Dne 26. septembra t. l. najbrže nastopi »Konec sveta« za goriške klerikalce!

Volilne komisije. — Opozarjamo naše somišljenike, da poskrbijo pravočasno, da pridejo naši pristaši povsodi v volilne komisije. Klerikalci so sposobni za vse — zato se jih je posebno bati v volilnih komisijah! Pozor! Povsodi pravočasno na delo!

»Slovenec« je že popolnoma obupal nad zmago goriških klerikalcev na Goriškem. V 53 vrstic dolgi notici vzdihuje ter se slednjič tolaži z vzorno in močno mladeniško organizacijo in z napredovanjem splošne izobraževalne organizacije. To tolažbo prav radi prepuščamo »Slovencu«, le čudno se nam zdi, kako je meseca maja zdihoval, da se na Goriškem premalo dela na izobraževalnem polju. Ta čas so dobili goriški novostrojari hud poper pod nos in so »Slovencu« odpustili, češ »Slovenec« ne pozna goriških razmer, on meni, da je tako kakor na Kranjskem, kjer pokliče kaplana ukaz »Čuka« v življenje. »Slovenec« si, kakor sam piše, ne dela nobenih iluzij, t. j. on je gotov klerikalnega poraza na Goriškem, vsled česar so se mu pojmi tako zmešali, da govori o protiljudski liberalni stranki in o Antonu Gabrščeku. Čudno, da ni pisal tudi o dr. Andreju Gregorčiču, katero ime bi bolj pristojalo Gregorčiču v sedanjih dobi, ker ima kakor ta patron križ na svojem hrbtni in ta križ so novostrojari.

Gregorčičevi politični zavezniki so tisti elementi v Gorici, ki vzdržujejo gonjo proti slov. učiteljsku. Če bi ti ne hujskali, bi se izvršila premestitev čisto v miru! — Navzelo je bil na protestnem shodu tudi deželni glavni škanal! Tako se udeležuje ta človek dosledno gonje proti Slovincem. Vendar je Gregorčič z njim zvezan! — Glavna hujškača sta bila bivša poslanca Bombig in Venier, Gregorčičeva tovariša-obstrukcionista iz dež. zbora! — To da dosti misliti!

Šolsko leto na gimnaziji prične dne 18. septembra. Učence za prvi razred se upisuje dne 15. sept. od 9.-12. v ravnateljski pisarni. Priti imajo v spremstvu očeta ali namestnika ter primesti s seboj krstni ali rojstni list ter zadnje spričevalo šole, katero so obiskovali. Starost najmanj 10 let. Vsprejemni izpit bo dne 16. t. m. Dijaki, ki so že obiskovali gimnazijo, se imajo zgledati 16., najkasneje 17. sept.

O korupciji pri volitvah govorijo klerikalci. Ha, kedo se ne smeje, ker namreč podtikajo korupcijo in podkupovanje naprednjakom, dočim je istina, da klerikalci potrosijo tisočake in tisočake za vsake volitve, da podkupujejo itd. Sploh je denar pri njih eno najglavnejših sredstev. Resnica je, da imajo za letošnje volitve na razpolago 50.000 K. — Kaj so pa počeli ob lanskih volitvah, je jasno povedano v slovilih člankih »Iz temnih kotov klerikalne stranke«. Tam se je videlo, koliko denarja za volitve je bilo po farovžih in kako so kazali svojemu agitatorju črni generali v Gorici cele kupe bankovcev, češ: le pridno delajte, katoški agitatorji, vsi ti bankovci so za volitve! — Korupcija cvete pri klerikalcih pri vsakih volitvah, posebno visoko obeta zrasti letos! Pa najbrže bodo trosili reveži denar zopet zastoni!

Gorica — »la capitale del Friuli!« — Zakaj kričijo Lahi tako? Zato, ker je s Pajer-Gregorčičevim novim volilnim redom pahnjena Gorica v splošni skupini in mestni v Furlanijo! Z novim volilnim redom je prodal Gregorčič Furlanom Gorico — ali ta volilni red se mora spremeniti. Proč z njim, proč s Pajerjem, proč z Gregorčičem, ki je tako izdajsko zabarantal Gorico! — Kdo ga bo še volil, da prodal Lahom še ostale goriške Slovence!

V slovenski veleposestniški kuriji bi napravil Pajer rad veliko zmešnjavo. Govori se, da nagovarja laške volilce v tej skupini celo za samostojne kandidate, proti naprednjakom je pripravljen seveda pomagati Gregorčiču, ki upa in se boji, kako

bo v tej kuriji! Vsekakor je treba gg. veleposestniškom pozornosti in složnosti pred nelepimi Pajerjevimi nakanami, sredi katerih se suče zopet dr. Gregorčič. — Zgodi naj se tako na dan volitve, da da slovo upu in strahu ter da ostane njegova razpeta volilna mavha — prazna!

Slabe poti na Tolminskem. — Piše nam kmetič iz Čadre, kako je tam potreba zboljšanja poti. Človek ni varen življenja, ko gre z doma; nevarnost je, da se ubije, tako grda je struga Zadlaz, Čadra in Javorca. Kdor more naj pomaga, tako vsklika naš kmečki pristaš! — Prav, kdor more, naj pomaga. Posebno izdatno bi moral pomagati deželni zbor, ali saj veste, kako je tam! Lah naberejo za Furlanijo vse polno denarja: za ceste, poti, steze, za vse, kar hočejo. Za Slovence pa ni tako, ker smo imeli po večini take poslance, ki so le hlapčevali Pajerju, ki seveda nima nobene ljubezni do Slovencev. V deželni zbor može, ki so res pripravljeni, delati za naše ljudstvo, pa bo marsikaj drugače in tudi razne grde poti se popravi!

Berbučeva voda. — V Batujah in tam okoli imajo svoje »špase« z Berbučem. Vedno govore o vodi, katero jim obljubuje g. profesor, pa pravijo, da bo toliko vode, da napravijo kopališče, električni tramvaj, celo letovišče nastane in največji hotel se bo imenoval v znak hvalečnosti hotel Berbuč! — Pa so hudomušni tam okoli Batuj kaj ne, g. bivši poslanec?

Laški napadi na slovensko trobojnico. — Včeraj okoli 6. ure zvečer blizu ljudskega vrta so napadli Lahi v večji družbi voz, kateri je peljal dele plesišča od kolesarskega društva »Soča« iz Kojskega. Najprvo so vzeli ležečo zastavo z voza, napadli predsednika kolesarskega društva »Soča« Fran Pahorja iz Kojskega, ker je imel slovenski trak na prsih, mu ga iztrgali in pljuvali. Na vozu je bilo šest oseb; izzivali niso nobenega. Da se takšni napadi o belem dnevu vršijo radi slovenskih trobojnic, to je že pravi škandal. Ko bi mi Slovenci bili tako surovi, bi lahko vsako nedeljo take napade napravili, ko hodijo Lahi na izlete po okolici s trakovi laške barve. Če se bodo taki napadi ponavljali, Slovenci že vedo, kaj jim je storiti!

Na pripravnicel za srednje šole na Proseku se prične šolsko leto dne 17. septembra s sv. mašo. Zatem se bode vpi-sovalo novodošle učence, nakar prične hitro redni pouk. — Učenci se morajo javiti v spremstvu starišev, ozir. namestnikov. Prinesti morajo s seboj zadnje šol. spričevalo, rojstni krstni list, spričevalo o zdravih očeh in o cepljenju kozic. Vsi oni stariši, ki žele, da bi bili njih otroci deležni tega pouka, se morajo obvezati, da bodo pošiljali potem svoje sinove v daljno izobrazbo na srednje šole. Na one stariše pa, ki bi samo želeli, da bi se njih otroci naučili kaj nemščine, se ne bo de več oziralo.

Na Grahovem imajo čez Bačo do železniške postaje sicer lep most, ali z vasi do mosta vodi še vedno le — k o z j a pot. Kje so poklicane oblasti, ki še vedno ne izpolnijo svoje dolžnosti?! Kako dolgo še bo ljudstvo čakalo na prepotrebno cesto?

»Učiteljsko društvo za sežanski šol. okraj« bo zborovalo v četrtek 16. t. m. ob 10¹/₂ dop. v Nabrežini. Na dnevnem redu je poleg običajnih točk referat g. c. k. okr. šol. »Zemljepis sež. okraja«. Dobrodošli so poleg udov tudi drugi tovariši-(ice) ter stanovski prijatelji. Odbor.

Gregorčič — šiba božja. — Tudi v sobotni svoji »Gorici« je Gregorčič strašno huč na člankarja »V dneh premišljevanja« v »Soči«. Piha kot gad pa pravi: da je človek »obrekovalni pamflet«, člankar je »največji bedak« ali »največji lump v deželi« (O tem, kdo je v resnici največji lump v deželi, utegnemo napisati posebno poglavje!) »brezvestni človek«, »satan-

ska laž«, »lažnjivi izbruhi«, »Sočin obrekovalec«, »podlost takega obrekovanja«, »bevskanje«, »če bi imel ta človek še nekoliko vesti«. — Tako obdelava Gregorčičeva »Gorica« ljudi, ki govorijo resnic o ter sežejo don Antoniu z resnico prav živo v meso!

Na kolonskem shodu v Gabrijah v Brdih v nedeljo je bilo navzočih okoli 300. Kako slabo so podučeni o kolonskem vprašanju, se vidi tudi iz tega, da so nekateri trdili, da je posl. Fon tisti, ki je pričel reševati kolonsko vprašanje! Klerikalci znajo farbati ljudi, ali odpro se vsem očim!

Zveza narodnih društev.

»Rokodelsko-bralno društvo v Tolminu« vprizori v nedeljo dne 19. t. m. v velikem kinematografičnem dvorani g. Fiala Štokovo burko »Moč uniforme«, vglasbil H. O. Vogrič. Pri tej predstavi gostuje nekateri člani »Trž. gledališča«, mej njimi režiserka gospa Danilova ter gosp. Verovšek, režiser »Dež. gledališča« v Ljubljani.

Trgovsko-obrtna in gospodarske vesti.

Na kranjski kmetijski šoli na Grnu pri Novem Mestu se odda za prihodnje šolsko leto pet deželnih ustanov. Prošnje za te ustanove in za sprejem sploh je poslati do 30. septembra t. l. vodstvu imenovane šole.

Politični pregled.

Deželni zbori. — Za dan 16. t. m. so sklicani dež. zbori dalmatinski, gališki, nižavstovski, solnograški, štajerski, predarelski, istrski in tržaški.

Na Grškem preti državljanska vojna. Stališče kraljevske rodbine je omenjeno tako, da se more računati z njenim padcem.

Razne vesti.

Nemška surovost. — Na kolodvoru na Zidanemmostu je napadlo 60 breziških nemčurjev 6 Sokolov iz Krškega. Na Vidmu so potem še streljali za Sokoli. Zadeta je hčerka nekega železniškega uslužbenca. —

Kralj ameriških železnic Hariman je umrl pred par dnevi. Neizmerno so ga obogatile železnice.

Pri vojaških manevrih na Moravskem so se ponoči nekateri konji dunajske kaval. divizije splašili vsled žarkometov ter zbežali kar čez speče vojake. Mnogo vojakov je težko ranjenih. — Vojaki so pa tudi sicer strašno trpeli.

Znani francoski zrakoplovec Bleriot pride 21. t. m. na Dunaj, kjer bo predaval in se vzdignil s svojim vodljivim zrakoplovom v zrak. Za njegov vzlet mu je obljubljenih 80.000 K, kar znaša približno toliko, kakor da bi šla čepa hiša v zrak.

Morilec prijet po par mesecih. — Pred meseci je dobila policija bogatega meščana Fleurota v Parizu v njegovem stanovanju ustreljenega. Morilec ga je slekel in zamenjal svoje hlače s hlačami žrtve. Njegove hlače so ga izdale. Policiji se je posrečilo dognati tovarno, katere je izdelala blago, ta je povedala svoje odjemalce, med temi nekega krojača v Bruslju v Belgiji, kateri je napravil iz omenjenega blaga obleko uslužbencu princa Chimay-a, ta uslužbenec je pa daroval v Buenos Aires v Juž. Ameriki ubogemu vagabundu Knockaert-u hlače, katerega so slednjič dobili v ječi, kjer je imel presedeti kazni radi vojaškega begunstva. Morilec je v ječi priznal umor.

(Dalje na četrti strani.)

Na stanovanje in dobro hrano se sprejme ono ali dve kandidatini in 1 gospoda. Natančnejše se izve v našem upravnistvu.

Išče se za 1. novembra stanovanje.

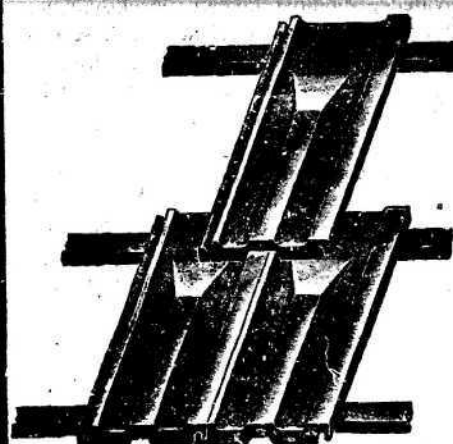
4 parketirane sobe, 1 sobica in pritlikline. Voda v hiši. Penudbe na naše upravnistvo.

Šolske knjige in vse šolske potrebščine
se dobiva v knjigarnah A. Gabršček

GORICA

Gosposka ulica šte. 7. in v Trgovskem domu.

lažo I. vrste. Čene konkurenčne.

Sprejmejo se zastopniki

F. P. VIDIC & Komp. Ljubljana

opekarna in zaloga pečl, ponudijo vsako poljubno množino patentiranih

zarezanih strešnikov

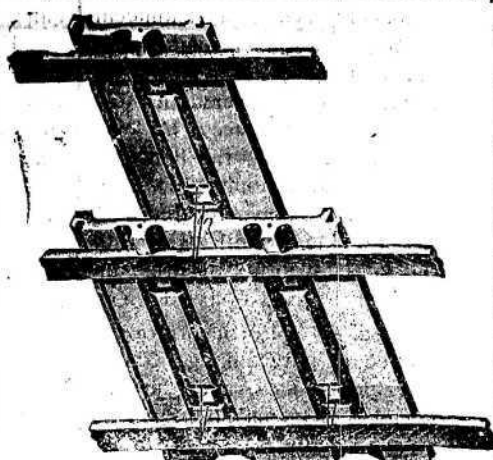
„Sistem MARZOLA“ (Strangfalzziegel) „Sistem MARZOLA“

Barve: a) rdeče naravno žgani, b) črno impregnirani.

— Najljepše, najcenejše in najpreprostejše strešno kritje. —

Vsaki strešnik se zamore na late pribiti ali pa z žico privezati, kar je gotovo velike važnosti za kraje, ki trpe po močnem vetru in burji.

Vzorci in prospekte pošljemo na željo brezplačno. Takojšnja in najzanesljivejša postrežba.

Sprejmejo se zastopniki

Trijalističen zemljevid habsburške monarhije. V zalogi g. Freytag & Berndt na Dunaju VII 1 Schottenfeldgasse 62 je izšel v drugem izdanju: Trijalističen zemljevid habsburške monarhije, sestavi Henrik Hanau. Naslov in predgovor je slov. zemljevid sam je sestavljen v nemškem jeziku. V predgovoru pravi pisatelj, da je on prepričan, da bi bila trodelitev monarhije, kakor je zarisana v njegovem zemljevidu, v največji blagoslov monarhije.

Po razdelitvi v omenjenem zemljevidu bi tvorila Jugoslavijo Hrvatska, Slavonija, Bosna Hercegovina, Dalmacija, Istra, Trst, Goriška, Kranjska, Spodnja Koroška in Spodnja Štajerska; Madjarsko državo, Ogrska, Sedmograška, Galicija in Bukovina, a tretjo pretežno nemško državo ostale dežele monarhije. Na Koroškem in Štajerskem bi bila meja Drava, vse južno od Beljaka. Beljak, Celovec in Maribor bi ne bili več v Jugoslaviji, oziroma Iliriji. Na zapadu bi šla meja med Trbižom in Srednjim Logom tako, da bi bil Trbiž še nemški. Najmočnejša bi bila po tej razdelitvi madjarska država. Seveda so dosedaj vse te lepe sanje; vendar, če ne drugo, imamo trijalizem vsaj že na papirju.

Žrtve viharja. — Na Romunskem je razsajal vihar, ki je napravil mnogo škode. Voda je udrila v kleti. V Konstanci se je skrilo kakih 600 vojakov pod velik star skedenj, katerega je vihar podrli. Pri paniki, ki je vsled tega nastala, je bilo ubitih 8 vojakov, 16 je bilo pa ranjenih.

S češke šole v Poštorni so vzeli pečate v svrhu potrebnih popravil, ali še pod pogojem, da pouk ne prične.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsenejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpreprostejše inseriranje za trgovce in obrtnike.

Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Odlična družina sprejme dijake na hrano in stanovanje, skrbno nadzorovanje. — Naslov v upravnistvu.

Biljard velik, skoraj nov je na prodaj zaradi pomanjkanja prostora. Naslov: A. Z. senior, via Cunicoli 9, III., vrata 12. Trst.

Odda se v najem več mebliranih sob s prostim vhodom v sredi mesta. Natančneje se izve v upravnistvu.

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

Slavnemu občinstvu se priporoča dne 11. febr. 1909.

na novo otvorjena velika manufakturna trgovina

Franc Souvan sin.

v stari Souvanovi hiši na Mestnem trgu šte. 22 v Ljubljani.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadst.) — Telefon št. 79.

Račun poštne hranilnice šte. 837.315.

Nz občnem zboru dne 30. maja 1909. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila se dajejo zadrušnikom na vknjižbe po 5 1/2 %, na varščino ali zastave in na menjice po 6 %.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1908. s 6 %.

Stanje 31. dec. 1908.: Zadrušnikov 1904 z deleži v znesku 89.362 kron. — Hranilne vloge: 1.727.304.70. Posojila: 1.693.201. — Reservni zaklad: 90.230.05. — Vrednost hiš: 111.755.23.

Naznanilo. — Na razna vprašanja slavnega občinstva si dovoljujem naznaniti, da se toči pravo plzensko pivo »prazdroj« v Gorici v hoteljskih restavracijah, in sicer:

v hotelu »Pri pošti«
»Union«
»Pri zlatem jellenu«
»Tri krone«

ter da ga oddajam na debelo iz zaloge v sodčkih po 100, 50 in 25 litrov.

Priporočam se z odličnim spoštovanjem

A. I. Pečenko,

zalagatelj za Goriško-Gradiščansko v Gorici, tek. Josipa Verdi 26./28.

N. B. — Kdor pije plzensko pivo pri »Zlatem jellenu« prispeva 25 vinarjev pri hektolitru za »Dijaško kuhinjo«.

Št. 351.9.

Objava.

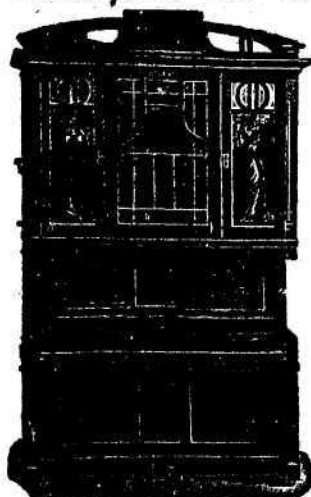
Varuštvo podpisanega zavoda je sklenilo v svoji seji od 10. septembra 1909 izboljšati merilo za eskompt zastavnih pisem ob ugotovitvi posojil od tačasnega merila 92% njihove imenske vrednosti na ono od 93%.

V Gorici, 11. septembra 1909.

Ravnateljstvo

deželnega hipotečnega zavoda.

Zlata jama za naše gostilničarje in restavraterje so priljubljeni

Orkestrijoni

Lahko navijanje.

— Igra kakoršenkoli komad točno in lepo. —

Najugodnejši plačilni pogoji

Zastopstvo za Primorsko

Rajmund Kren — Gorica

ulica Teatro.

MIZARSKA ZADRUGA V SOLKANU,

tovarna pohištva in stavbenih izdelkov.

Lasten železniški tir
Gorica drž. kol. — Solkan

Žage v Soteski
(last verskega zaloga).

Osrednje vodstvo: Trst, Via della Caserma št. 4.

Intarurban. telef.: Gorica št. 74, Trst št. 1631. — Tel.: Zadruga, Used. A. B. C. Code v. Edit.

Zaloge: Solkan; Trst, Via della caserma 4;

Reka, Via delle Pile št. 2; Spiljet, ulica Sv. Dujme, Na novo obali.

Zastopstva: Egypt in Levant.

Vposluje okroglo 400 uslužbencev ter ima nad 150 H. P. parnih in turbinskih gonilnih sil — Lastne električne centrale. — Letna produkcija K 600.000.

Izdeluje pohištvo vseh slogov, ter vsa stavbena dela.

Tehnični in fotografski zavod v Solkanu.

Opravlja popolnoma: Hotele, vile, cerkve, šole i. t. d.

Les se pripravlja v posebnih pečeh na par, ki se razgrejejo do 60°.

Zadružne glavnice K 90.000. — Garancijska reserva K 180.000. — Reserva za izgube K 21.000.

Zadružni urad v Solkanu sprejema hranilne vloge ter jih obrestuje po 5—6%.